

Plenum

Torsdag 29.4.2021 kl. 16.00—17.03

3.1. Muntlig fråga om EU:s återhämtningsfinansiering (Rami Lehto saf)

Muntligt spörsmål MFT 88/2021 rd

Muntlig frågestund

Andre vice talman Juho Eerola: Ledamot Lehto.

Debatt

16.01 Rami Lehto ps: Arvoisa puhemies! Italia on päättänyt käyttää EU:n koronatuesta saamansa rahat muun muassa maan alhaisen syntyvyyden nostamiseksi. Suunnitelmissa on maksaa, siis suomalaisten rahalla, 250 euroa kuussa yhdestä lapsesta aina 21 ikävuoteen asti. Tämä on reippaasti enemmän kuin suomalaisen lapsilisä on. Samaan aikaan Espanja on käyttämässä oman osuutensa teollisuuden parantamiseen ja nelipäiväisen työviikon ko-keiluun. Se satsaa muun muassa akkuteollisuuteen, eli me suomalaiset maksamme suoraan kilpailijalle teollisuustukea. Me suomalaiset joudumme maksumiehiksi Italian lapsitalkoi-siin ja Espanjan lyhennettyyn työviikkoon. Hyvä hallitus, kertokaa konkreettisesti, miten suomalainen duunari tai yrittäjä hyötyy Italian vahvistavista tuista kansalaisilleen meidän maksamina tai siitä, että espanjalaiset tekevät vähemmän töitä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Tuppurainen.

16.02 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheen-vuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on vastikään antanut eduskunnalle oman EU-poliitti-sen selontekonsa, joka lähtee siitä, että jokainen maa Euroopan unionissa on vastuussa itse omasta taloudestaan. Hallitus ei kannata minkäänlaisia yhteisvastuullisia velkajärjestelyi-tä Euroopan unionille. Me emme kannata esimerkiksi yhteisvastuullisia eurobondeja, ja me lähdemme siitä, että jokainen jäsenmaa tekee nyt tämän elpymisvälineen mukaiset el-pymis- ja palautumistukisuunnitelmat, joissa nämä yhteiset varat kohdennetaan niihin koh-teisiin, joilla luodaan uutta, kestäväää kasvua maakohtaisten suositusten mukaisesti raken-teellisiin uudistuksiin. Näitä ohjelmia käsitellään neuvostossa. Kaikki jäsenmaat voivat lausua oman sanansa siitä, mihin elpymisvälineen varoja kohdennetaan, ja Suomi lähtee siitä, että niillä on aikaansaattava uutta, kestäväää kasvua. Mikäli varat myöhemmin ohjau-tuisivat epätarkoituksenmukaisesti, niin on sovittu myös hätäjarrusta, jolla maksatukset voidaan katkaista.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt pyydän niitä edustajia, jotka tästä nimenomai-sesta aiheesta haluavat lisäkysymyksiä esittää, nousemaan seisomaan ja painamaan sitä V-painiketta. — Edustaja Lehto saa jatkaa.

Punkt i protokollet PR 49/2021 rd

16.03 Rami Lehto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunta katsoi, että tämä EU:n koronapaketti läpi mennessään muuttaa EU:n keskeisiä toimintaperiaatteita, eikä Suomi ole liittyessään EU:hun antanut suostumustaan tällaiseen. Paketti on vallansiirtoa EU:lle, ja se heikentää Suomen itsemääräämisoikeutta. Ei ole moraalisesti kansallemme oikein, että viiden vihervasemmistopuolueen johdolla Suomi viedään EU:n tulonsiirtounioniin. Oppositio voisi paketin kaataa, jos kokoomus päätyisi tyhjän äänestämisen sijaan vastustamaan pakettia, kuten me perussuomalaiset vastustamme.

Eduskunnan käsittelyyn on juuttunut aloite EU:n elpymispaketin kansanäänestyksestä, mutta vakavasti kysyn hallitukselta: eikö Suomen vieminen tällaiseen tulonsiirtounioniin edellytä moraalisesti kansan hyväksyntää eli kansanäänestyksen järjestämistä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Tuppurainen.

16.04 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä niin kutsuttu EU:n omien varojen päätös, jolla tämä tuleva monivuotinen rahoituskehys ja elvytysrahasto luodaan, on nyt aidosti eduskunnan käsissä. Tämä eduskunta päättää Suomen kannan siihen.

Olemme tällä viikolla saaneet asiasta perustuslakivaliokunnan lausunnon. Perustuslakivaliokunnan enemmistö lähtee siitä, että tämä eduskunnan päätös on tehtävä määräänemistöllä, kahden kolmasosan äänen enemmistöllä. Näin on, ja tätä luonnollisesti me kaikki kunnioitamme, niin valtioneuvosto kuin eduskunta, ja on syytä toivoa, että ratkaisu tässä salissa hyvässä yhteistyössä aikaansaadaan.

Tästä asiasta on käyty laajaa kansalaiskeskustelua, jota myös hallitus on halunnut edesauttaa. Tätä keskustelua on käyty muun muassa hallituksen EU-selonteon yhteydessä, ja tässä selonteossa on esitelty valtioneuvoston kokonaisvaltainen eurooppapolitiikan linja.

Me ajamme sellaista Euroopan unionia, joka vahvistaisi Suomen ja koko maanosan kriinkestävyyttä ja jossa talous on pitkällä aikavälillä kestävää kasvua tukevaa [Puhemies koputtaa] ja jossa kukin jäsenmaa on itse vastuussa omasta taloudenpidostaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Halla-aho.

16.05 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen toimintatapa näyttää olevan se, että eduskunnan tai toimittajien julkisesti esittämiin kysymyksiin ei vastata tai vastataan puuta heinää mutta sen sijaan omaan agendaan sopivia tietoja vuodetaan medialle. Yle uutisoi tiistaina, että joku virkamies EU:sta uhkasi Suomea ennennäkemättömillä seurauksilla, jos tyrmäämme elpymispaketin. On ilmeistä, että tieto on vuodettu valtioneuvoston kansliasta ja että sillä oli tarkoitus pelotella eduskunta paketin taakse.

Arvoisa puhemies! Tulee mieleen vuoden 61 noottikriisi, jolloin Neuvostoliitolta tilatuilla uhkauksilla varmistettiin istuvan presidentin jatkokausi. Kysyisin pääministeri Marinilta: eikö tällainen toimintatapa ole mielestänne nolo, ja onko teillä jokin syy olla kertomatta, ketkä tämän kyseisen keskustelun kävivät?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja pääministeri Marin.

Punkt i protokollet PR 49/2021 rd

16.07 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä en tiedä, ketkä tällaisen keskustelun ovat käyneet. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Minä en ole ollut henkilökohtaisesti tässä osallisena, enkä tiedä näistä vuodoista mitään, enkä tiedä myöskään näistä tietopyynnöistä mitään. Nämä ovat virka-arvioita, että mihin tietopyyntöihin vastataan, millä tavoilla, ja minulla ei ole esimerkiksi tietoa, mistä Yle on saanut nämä tiedot, joista se on uutisoinut.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkelä.

16.07 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt ei ole kyllä oikein uskottava tuo pääministerin äskettäinen lause, kun kuitenkin hänen valtiosihteerinsä Kare Halonen on medialle kommentoinut sinänsä tietävänsä asian mutta ei kerro, kuka Suomea on uhannut ”ennennäkemättömällä mainehaitalla ja poliittisella paineella”, jos me hylkäämme tämän etelän laiskottelijoille tarkoitetun lahjapaketin. Tämähän kuulostaa melkein järjestäytyneen rikollisuuden toiminnalta, että Suomelta kiristetään tällaisilla uhkauksilla miljardeja, miljardeja euroja rahaa. Siis tämä keskustelu on käyty valtioneuvoston kanslian ja EU:n välillä, ja nyt pääministeri äsken väitti, ettei tiedä, kuka tämän keskustelun hänen omassa kansliassaan on käynyt.

Kuten sanottu, aikanaan oli Moskova, jonne suomalaiset pitivät yhteyttä — nyt on Bryssel. Ja samalla tavalla häpeilemättä käytetään tätä Brysselin-korttia kotimaan politiikassa. Kysynkin pääministeriltä uudelleen, kuka Suomea oikein uhkailee. Aikooko hallitus taipua ulkomaalaisten uhkailuun ja pakottaa omat edustajansa ryhmäkurilla äänestämään sen puolesta?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja pääministeri Marin.

16.08 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varmasti tässä salissa voidaan ajatella, että pääministeri tietää jokaisen virkamiehen jokaisen puhe-
lun, jokaisen keskustelun, mutta näin ei ole. Minä olen tässä viimeisen viikon ajan ollut täysin kiinni hallituksen kehysriihineuvotteluissa, täysin kiinni siinä poliittisessa työssä, joka pääministerille kuuluu, ja minä en tiedä, kuten aikaisemmin totesin, keiden välillä tämä keskustelu on käyty, enkä muutoinkaan ole ollut tähän asiaan sillä tavalla osallisena, että pystyisin esimerkiksi vastaamaan siihen, mistä Yle on nämä tietonsa saanut. Jos minä tietäisin, varmasti tässä voisin sen sanoa, mutta minulla ei tällaista tietoa ole.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Orpo.

16.09 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä ratkaisu todellakin on kokoomukselle hankala. Tässä on kaksi puolta: Tämä paketti on huono, hallitus on sen enemmistöllään neuvotellut, sopinut muiden EU-maiden kanssa. Mutta EU on tärkeä, se on Suomelle välttämätön, ja Suomen EU-jäsenyys on meille kaikki kaikessa — toimiva EU ja Suomen asema Euroopan unionin neuvottelupöydissä.

Totean vielä sen, että me ikään kuin annamme tässä — jalkapallotermein — punaisen kortin hallitukselle tästä neuvottelutuloksesta ja keltaisen kortin Euroopan unionille, että tällaista talouspolitiikan linjaa, jossa yhteisvastuuta lisätään, me emme voi jatkossa hyväksyä.

Punkt i protokollet PR 49/2021 rd

Kysyisin EU:n merkityksestä valtiovarainministeri Vanhaselta ja ulkoministeri Haavistolta: mitä te arvioitte, mitä tapahtuisi talouspolitiikan, talouden näkökulmasta, jos Suomi tämän kaataisi? Ja kysyisin ulkoministeri Haavistolta: millaisia turvallisuuspoliittisia vaikutuksia tällä olisi, koska Suomi on aikanaan liittynyt Euroopan unioniin, [Puhemies koputtaa] ennen kaikkea turvallisuusyhteisöön ja vapauden yhteisöön?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Vanhanen.

16.10 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tuohon äskeiseen keskusteluun: Lausukoon kuka hyvänsä EU:n virkamies tällaista meille, ei sillä saa vaikutusta olla — ei saa olla vaikutusta teihin eikä ole hallitukseen. Meidän pitää itse kyetä arvioimaan, mikä sen vaikutus olisi.

Edustaja Orpon kysymykseen: Vaikutus olisi eurooppalainen maanjäristys. Se, että unionilla ei tällaisessa tilanteessa, jossa koko maanosa on koronakriisissä, olisi uutta budjettia, seitsemän vuoden budjettia, olisi — käytän tätä termiä — katastrofi. [Perussuomalaisten ryhmästä: Meinaatteko, että he eivät tekisi uutta?] Unioni tarvitsee budjetin. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Mutta tässä tämä periaatteellinen kysymys Suomen kannalta, Suomen vaikutustavan kannalta, on, että me olemme tottuneet siihen, että Suomi lähettää neuvottelijat kansainvälisiin neuvotteluihin, tässä tapauksessa Eurooppa-neuvostoon. Meillä on oman perustuslakimme perusteella järjestelmä, jossa eduskunta etukäteen ja jälkikäteen kontrolloi hallituksen toimintaa, antaa ikään kuin poliittisen mandaatin käydä neuvotteluja. [Puhemies koputtaa] Ja tämä mandaatti annettiin, sen pohjalta on neuvoteltu, sovittu, ja nytkö me vuosi sen jälkeen sanoisimme: ”Ei sillä ollut mitään väliä, [Puhemies: Nyt on minuutti täynnä!] mietimme nyt toisin, ei käy.”

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Haavisto.

16.11 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos, puheenjohtaja Orpo, kysymyksestä. Euroopan unioni elää uudessa tilanteessa, tietysti kasvavien uhkien ympäristössä. Viitataan vain Venäjä—Ukraina- ja Navalnyi-tyyppisiin kriiseihin. Olen itse ollut tyytyväinen viime aikoina, että Euroopan unioni on pystynyt muodostamaan yhteisiä kantoja, hyvin vahvoja kantoja näihin asioihin. Suomi on ollut mukana näitä kantoja muotoilemassa, ja on aivan selvää, että Euroopan unioni myöskin tätä kautta on meille tärkeä turvallisuusyhteisö.

Jos ajattelen sellaista tilannetta, että Suomi ei tähän sopimukseen lähtisi, tähän elvytyspakettiin lähtisi, niin totta kai sillä olisi varmaan sellaisia seurausvaikutuksia, että ihmeteltäisiin meidän kantojamme, meidän päätöksentekokykyämme tällaisessa tilanteessa, [Perussuomalaisten ryhmästä: Oikeinko ihmeteltäisiin?] ja totta kai erkaantuisimme silloin niistä päätöksistä, joita Euroopan unioni nyt yhdessä on ollut tekemässä. Se, olisiko sillä sitten suoria vaikutuksia turvallisuuspolitiikkaan, jää nähtäväksi. Joitain reaktioita varmaan Euroopan mailta siihen olisi.